

nede Bygning af disse som en ren Statsudgift, med hvilken Aarsbudgetterne bør fuldt belastes. Jeg kan dog ikke være helt enig heri. For det første er jeg ret overbevist om, at til Eksempel de private Baner, fordi de baade kunne drives og blive drevne økonomisk, og fordi de kunne holde Takster, der tage finansielt fornuftige Hensyn, ikke ville være uden Indtægt for Statskassen, de ville nok komme til at give 1 à 2 pCt. i Gennemsnit, men selv fraregnet dette er det i hvert Tilfælde givet, at det er med fuld Ret, at man lader Fremtiden tage Del i Byrden af disse Foretagender, det er med fuld Ret, at Statens Udgifter dertil blive afholdte ved Laan, der altsaa skulle forrentes og afdrages i Løbet af en passende Aarrække; det, man derfor ved Aarsbudgetterne med Hensyn til disse og lignende Statsudgifter maa tage med hvert Aar, det er Forrentning og Afdrag af den voksende Statsgæld, som dækker Udgifterne til de mindre produktive Statsforanstaltninger, som disse private Baner og en Del andre af vore Statsforetagender ere; gør man det, og tager man tillige Hensyn til de mange ny Statsopgaver, der ligge for, som jeg ikke her skal trække frem igen, da jeg har gjort det tidligere, er der ikke Tvivl om, at det er 7—8, om ikke 9—10 Millioner kroner, vi ville komme til at behøve ud over, hvad vi kunne raade over med vore nuværende Statsindtægter; naar da dette er Tilfældet, forekommer det mig at være lidet forsvarligt eller fornuftigt at vedtage en Skattereform, der yderligere formindsker vore Statsindtægter med et Par Millioner Kr. Det er dog ikke blot dette finansielle Hensyn, der har været bestemmende for mig, det er ogsaa den Statsforanstaltning, der har bevirket denne uheldige finansielle Virkning af Lovene, som gør, at jeg ikke kan stemme for dem. Hvis vi gik til at lade vore Indtægter af faste Ejendomme til Staten konvertere saaledes, at de gave samme Indtægt som nu, ja saa var dertil ikke noget at sige. Jeg har nemlig ikke den Mening, at vore Skatter paa faste Ejendomme ere urimelig høje, og jeg deler heller ikke den almindelige Mening, at de i uforholdsmæssig Grad hvile paa Landet i Sammenligning med Byerne. Men selv om jeg gik med til den gængse Opfattelse, at faste Ejendomme paa Landet have været uforholdsmæssig beskattede, hvilket jo har været Basis for hele den Bevægelse, der har skabt den nuværende Skattereform, og sagde: Lad den nu være rigtig! saa skønner jeg ikke bedre, end at dette Forhold vilde kunne rettes, naar man

konverterede Statens Indtægter af fast Ejendom til en Ejendomsskyld. Gør man det i lempelige Former, er der naaet, hvad der i dette Forhold burde naas. Hvad jeg derimod finder uforsvarligt, er i dette Øjeblik at yde den store Statsgave — som den urimelige Afskrivning af Skat paa fast Ejendom fra Statskassens Side er — i Flæng og for en meget stor Del just til saadanne Borgere, der ere særlig velstaaende. Naar saa dertil kommer, at man mener dermed at ville hjælpe vort Landbrug, som er trykket, og at jeg er fuldt overbevist om, at den Hjælp vil være ganske hen i Vejret, vil være en ren Chimære, hvad ogsaa efterhaanden flere og flere Landboere begynde at faa Øjnene op for, saa vil man forstaa, at jeg maa se paa dette Hovedmotiv til hele Reformen som saa forkert, at jeg ogsaa af den Grund ikke kan stemme for Lovene. Saa kommer endelig som min tredje Grund, at jeg finder den Skat, vi sætte i Stedet for Skatten paa Formue og Indkomst, i den Form, den har, meget uheldig. Jeg har givet mine Grunde derfor tidligere saa fyldigt, at jeg her kan begrænse mig til dette nærmest som en Paastand. Saa meget er sikkert, at det er og bliver en Skat, som for Folk, hvis Indtægter ligge klart for Dagen, Embeds- og Bestillingsmænd, vil virke korrekt. I alle andre Tilfælde vil det afhænge af, om Folk ere ærlige; ere de det, vil den hvile tungt paa dem, men have Folk en let Samvittighed, vil den hvile let. Men det fører netop atter til, at det bliver en uretfærdig Skat. Dertil kommer, at det Inkvisitions-system, som hele denne Skat maa hvile paa, vil gøre den til en efterhaanden mere og mere ilde lidt Skat, og det anser jeg for særdeles uheldigt, naar vi staa over for, at det i ikke ringe Grad maa blive den Skat, til hvilken vi ville have Regres, naar vi igen skulle styrke vore Finanser. Jeg vilde langt villigere have kunnet gaa med til hele denne Reform, hvis vi i Stedet for en Indtægts- og Formueskat i den foreliggende Form, havde været inde paa en Indkomstkildeskat. Jeg har endnu et lille Haab, skønt det er meget ringe, om, at denne Tanke kan blive taget op andetsteds. Saa meget er sikkert, at mod en Indkomstkildeskat, som tager de fleste Indvendinger ved Indkomst- og Formueskatten bort, er den eneste Indvending, som har været alvorligt fremme, den, at man ikke dermed kan tilstrækkelig højt beskatte de meget store Ind-